

Změny podle zákona č. 263/2016 Sb. (atomový zákon) při povolování služeb významných z hlediska radiační ochrany v oblasti PZZ

Ivana Ženatá

Seminář pro držitele povolení (stavby a RIP)

Praha 26.4.2017

Nové právní předpisy

- **Zákon č. 263/2016 Sb.**, atomový zákon
- Prováděcí předpisy
 - **Vyhláška č. 422/2016 Sb.**, o radiační ochraně a zabezpečení radionuklidového zdroje
 - **Vyhláška č. 409/2016 Sb.**, o činnostech zvláště důležitých z hlediska JB a RO, ZOZ a přípravě osoby zajišťující RO registranta
- Účinnost 1.1.2017

Obsah:

- Vydání povolení
- Povinnosti držitele povolení
- Dokumentace držitele povolení
- Přejícná ustanovení v průběhu roku 2017

Ročník 2016

SBÍRKA ZÁKONŮ
ČESKÁ REPUBLIKA

Částka 102

Bozeslána dne 10. srpna 2016

Cena Kč 245,-

OBSAH:

263. Zákon atomový zákon

264. Zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím atomového zákona

Služby významné z hlediska RO (§ 9 odst. 2 písm. h) NAZ)

- měření a hodnocení obsahu přírodních radionuklidů
 - ve **vodě** podle § 100 odst. 2 písm. a) NAZ
 - ve **stavebních materiálech** podle § 101 odst. 2 písm. a) NAZ
- měření a hodnocení ozáření z přírodního zdroje záření
 - ve **stavbě** pro účely prevence pronikání radonu do stavby podle § 98 NAZ nebo ochrany před přírodním ozářením ve stavbě podle § 99 NAZ
 - stanovení **radonového indexu pozemku** podle § 98 NAZ
- služby osobní dozimetrie pro účely § 6 odst. 3 písm. b) SAZ = stanovování **osobních dávek pracovníků** na pracovišti s možností zvýšeného ozáření z PZZ (NORM) a na pracovišti s možným zvýšeným ozářením z radonu NAZ
- **měření a hodnocení obsahu radionuklidů v radioaktivní látce uvolňované z pracoviště NORM**

Povolení

Podmínky vydání povolení k vykonávání služeb:

- svéprávnost,
- bezúhonnost a
- odborná způsobilost

- předložení požadované **dokumentace** (příloha AZ)
- **oprávnění ZOZ**

Povolení

Lhůta pro vydání povolení je 90 dnů, vzniká i marným uplynutím lhůty.

Povolení se vydává na dobu neurčitou.

Bude vázáno na podmínku používání Doporučení SÚJB.

- **Žádost o povolení a postup vydávání** - § 16 a násl. NAZ,
- Formulář na www.sujb.cz/radiační_ochrana/přírodní_zdroje (kolek)

- **Seznamy držitelů povolení** k měření a hodnocení obsahu přírodních radionuklidů www.sujb.cz

Zánik povolení § 22 AZ

- vydáním nového rozhodnutí o povolení
- dnem zániku nebo přeměny PO, smrtí FO
- rozhodnutím SÚJB zrušení povolení

SÚJB zruší povolení

- Držitel povolení závažně porušil povinnosti držitele povolení.
- Držitel přestal splňovat podmínky rozhodné pro vydání povolení.
- Držitel povolení o to písemně požádal.

Povinnosti držitele povolení

§ 16 odst. 3

Změnu v dokumentaci a osobě se ZOZ
je povinen držitel povolení neprodleně oznámit SÚJB.

§ 25

a) oznamovat SÚJB neprodleně každou změnu nebo událost důležitou z hlediska RO + změnu všech skutečností rozhodných pro vydání povolení

b) vyšetřit každé porušení zákona a přijmout opatření k nápravě

d) zajistit výkon činností ZDHRO vybranými pracovníky (držiteli oprávnění ZOZ)

.....

Povinnosti držitele povolení

§ 25

.....

f) sledovat, měřit, hodnotit, ověřovat a zaznamenávat veličiny a skutečnosti důležité z hlediska RO, informace o nich uchovávat a předávat SÚJB

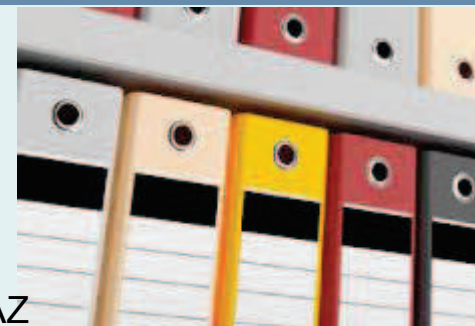
- Veličiny jsou veličiny používané pro hodnocení ozáření z PZZ (§ 21/1 V422).
- Skutečnostmi jsou skutečnosti uvedené v protokolech vydaných držitelem povolení (§ 21/2 V422).
- Obojí se uchovávají po dobu 10 let (§ 37/4 V422).
- Protokoly s výsledky odesílat na SÚJB do 1 měsíce (§ 37/ 1 V422).
- Účastnit se **porovnávacích měření** a přijmout opatření k nápravě.

g) zajistit vhodné přístrojové vybavení podle odst. f)

Povinnosti týkající se dokumentace stanoví **§ 24**

Dokumentace pro služby VZHRO

Příloha č. 1/2h AZ definuje **dokumentaci** potřebnou pro povolené činnosti dle AZ

a zahrnuje

- Popis služeb a jejich rozsah
- Popis připravenosti zařízení a pracovníků
- Přehled pracovníků, kteří budou vykonávat činnosti ZDRO
- **Program zajištění radiační ochrany (místo PZJ)**
- **Metodiky a postupy**
- Přehled přístrojového vybavení a jeho zajištění
- Koncepce zajištění měření veličin

Dokumentace je neschvalovaná.

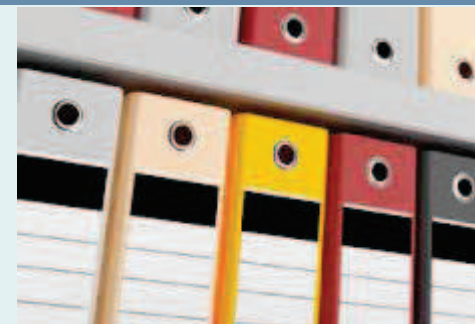
Změny se oznamují SÚJB 30 dnů před tím, než se bude podle ní postupovat.

Úřad vyzve k odstranění nedostatků a stanoví k tomu lhůtu. Proces se opakuje.

Vzorové protokoly se nepředkládají!

Dokumentace PZRO

Obecné požadavky na **Program zajištění RO** jsou stanoveny v § 51 V422

- popis povolované činnosti, místo jejího výkonu
- popis organizační struktury
- práva, povinnosti a vzájemné vztahy FO, které řídí, provádí nebo hodnotí povolovanou činnost
- popis způsobu řízení dokumentace
- způsob předávání informací Úřadu
- popis způsobu řešení neshod
- popis rozsahu sledování, měření, hodnocení, ověřování a zaznamenávání veličin a skutečností důležitých z hlediska RO

Konkrétní požadavky (§ 52 písm. d V422)

- popis metrologického zajištění měření a měřidel,
- popis systému vzdělávání osob a
- míru fyzické účasti osoby řídící vykonávání služby (držitel ZOZ) při měřeních

- Příloha č. 19 (detaily pro metodiky a postupy a obsah protokolu)

VZOR PZRO

www.sujb.cz/RO/PZZ

Program zajištění radiační ochrany

VZOR

pro činnosti podle § 9 odst. 2 písm. h) bod *2, 4,5,6,7 (ponechat aktuální písmeno)*
zákona č. 263/2016 Sb. (dále zákona)

Instrukce pro psaní PZRO

1/ text černým písmem - ZACHOVAT!

2/ text červenou kurzívou jsou komentáře, příklady a informace – VYNECHAT!

Povinnosti držitele povolení - dokumentace

§ 24

- postupovat v souladu s dokumentací
- uchovávat dokumentaci po dobu výkonu činnosti a udržovat ji v souladu s požadavky AZ, zásadami správné praxe a skutečným stavem povolované činnosti
- změny dokumentace - ohlásit 30 dnů předem (výzva k odstranění nedostatků)

Kontrolní činnost SÚJB

§ 200 – 204 AZ

- **Co kontroluje?**
 - dodržování AZ a PPP, naplňování rozhodnutí, dodržování zákona o metrologii
- **Koho kontroluje?**
 - držitele povolení
 - držitele oprávnění ZOZ
 - osoby důvodně podezřelé, že porušují povinnost AZ
- **Kdo kontroluje?**
 - inspektoři (oznámení, pověření, průkaz)
 - závazné pokyny inspektorů - zákaz povolené činnosti i ČZDHRO (ZOZ), (při nebezpečí z prodlení, ústně při kontrole, do 3 pracovních dnů lze podat námitky bez odkladného účinku)
 - zvláštní ustanovení pro přestupky (0,5 – 1 mil. Kč) a správní delikty (2x)

Praxe v průběhu roku 2017

Přechodná ustanovení:

- § 229 odst. 1
 - Držitelé povolení podle SAZ se považují za **adekvátní držitele povolení** podle AZ a **musí přizpůsobit své právní poměry do 1 roku (31. 12. 2017)**.
 - Tj. upravit dokumentaci (PZJ na PZRO a protokoly podle přílohy V422)
- § 229 odst. 3
 - **Povolení na dobu neurčitou** podle SAZ se mění na **dobu určitou do 10 let (31. 12. 2026)**.
- § 231 odst. 6
 - **PZJ schválený podle SAZ**, pro činnosti v rámci expozičních situací, pro které AZ požaduje program zajištění RO, se považuje za program zajištění RO podle NAZ .
- § 231 odst. 1 a 2
 - **Oprávnění ZOZ zůstanou v původní platnosti, pokud byly na dobu určitou.**
 - V případě, že **ZOZ je na dobu neurčitou, zůstává na dobu neurčitou.**
 - V obou případech platí povinnost do 5 let od 1.1.2017 se zúčastnit tzv. refreshing kurzu.

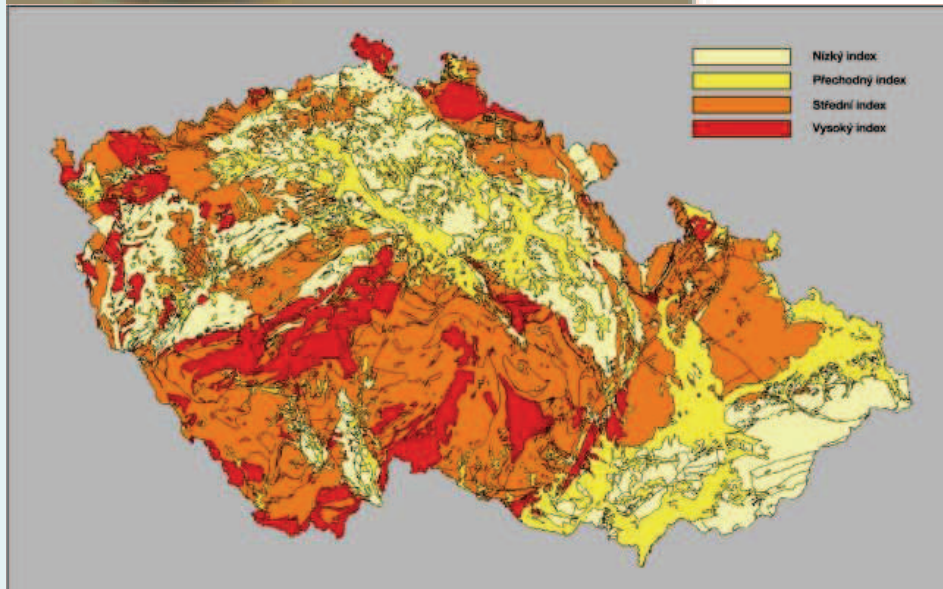
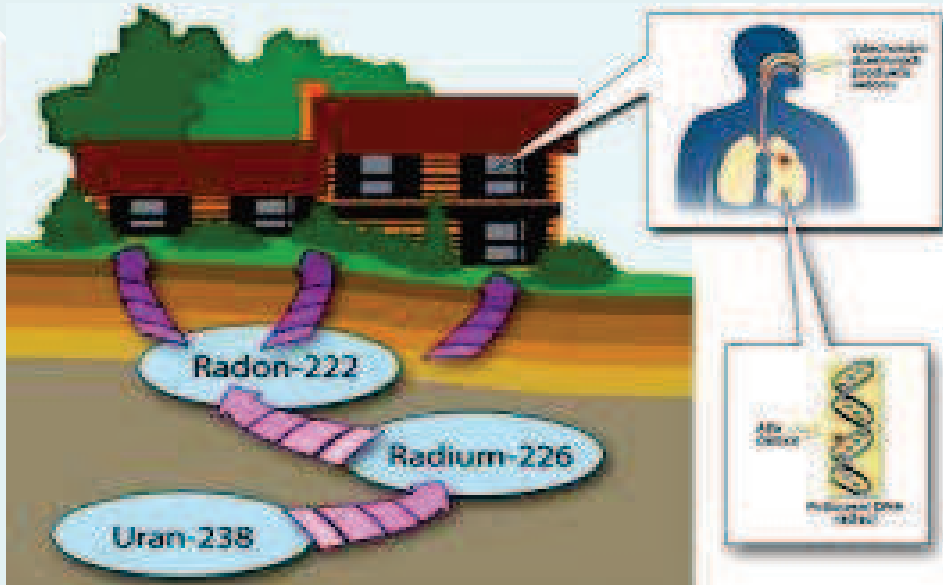
Dokumentace v roce 2017

Režim neschvalované dokumentace

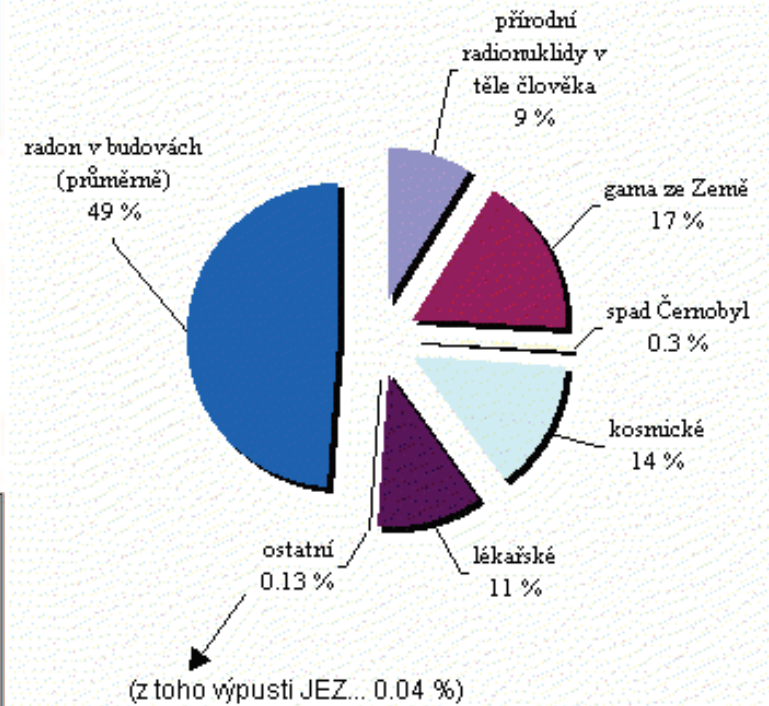
- DP dokumentaci vypracuje.
- § 24 odst. AZ - DP je povinen podle ní postupovat, **a to nejpozději od 1.1.2018** – (§ 229 odst. 1 AZ).
- Povinnost udržovat dokumentaci v souladu se zákonem, zásadami dobré praxe a skutečným stavem povolené praxe (§ 24 odst. 2 AZ).

- Povinnost oznámit změnu dokumentace SÚJB 30 dnů **před plánovaným začátkem jejího používání (§ 24/5 NAZ)**
 - **Pokud tyto změny nejsou v souladu se zákonem, dobrou či skutečnou praxí, SÚJB vyzve k její změně a stanoví k tomu lhůtu.**
 - Držitel povolení ještě nesmí podle nové dokumentace postupovat.
 - DP zašle změněnou dokumentaci na SÚJB, v případě, že dokumentace nebude v pořádku, SÚJB vyzve k opětovnému přepracování (výzva se lhůtou).
 - V opačném případě **uplyne 30 dní bez reakce Úřadu** a tím začne dokumentace platit .

Rozdělení dávek obyvatelstvu

Děkuji za pozornost

[ivana.zenata\(at\)sujb.cz](mailto:ivana.zenata(at)sujb.cz)

Dokumentace - PZRO

VZOR

(Držitel povolení má podle § 24 odst. 5 zákona č. 263/2016 Sb. povinnost oznámit změnu dokumentace Úřadu 30 dnů před plánovaným začátkem jejího používání. Pokud tyto změny nejsou v souladu se zákonem, dobrou či skutečnou praxí, Úřad vyzve k její změně a stanoví k tomu lhůtu. V tomto případě nesmí držitel povolení podle nové dokumentace postupovat. Následně držitel povolení zašle změněnou dokumentaci na Úřad, v případě, že dokumentace nebude v pořádku, Úřad ji vrátí k přepracování. Pokud uplyne 30 dní bez reakce Úřadu, začne dokumentace platit - § 24 odst. 5 zákona)

pro činnosti podle § 9 odst. 2 písm. h) bod *2,5,6,7 (ponechat aktuální písmeno)* zákona č. 263/2016 Sb. (dále zákon)

Instrukce pro psaní PZRO

1/ text černým písmem - ZACHOVAT!

2/ text červenou kurzívou jsou komentáře, příklady a informace – VYNECHAT!

Dokumentace - PZRO

Požadavky na obsah programu zajištění radiační ochrany (PZRO) stanoví § 51 a § 52 písm. h) vyhlášky č. 422/2016 Sb. (dále vyhláška)

Identifikace subjektu (předkladatel)

fyzická osoba

jméno a příjmení

datum narození

trvalý pobyt

identifikační číslo

evidenční číslo SÚJB (bylo-li přiděleno)

právní osoba

obchodní firma nebo název a právní forma

sídlo

identifikační číslo

evidenční číslo SÚJB (bylo-li přiděleno)

Dokumentace - PZRO

Předmět činnosti

Dle § 9 odst. 2 písm. h) zákona - vykonávání služeb významných z hlediska radiační ochrany v rozsahu dle bodu 4.

Místo výkonu povolované činnosti

(tj. adresa pracoviště/pobočky apod., je-li odlišná od místa trvalého pobytu nebo sídla)

Popis povolované činnosti

(ponechat pouze činnosti, o něž je žádáno, ostatní smazat)

- stanovování osobních dávek pracovníků s možností zvýšeného ozáření z přírodního zdroje ionizujícího záření
- stanovování osobních dávek pracovníků na pracovišti s možným zvýšením ozáření z radonu
- měření a hodnocení ozáření z přírodního zdroje záření ve stavbě
- stanovení radonového indexu pozemku
- měření a hodnocení obsahu přírodních radionuklidů ve vodě
- měření a hodnocení obsahu přírodních radionuklidů ve stavebním materiálu
- měření a hodnocení obsahu přírodních radionuklidů v radioaktivní látce uvolňované z pracoviště s možností zvýšeného ozáření z přírodního zdroje záření

Dokumentace - PZRO

Popis organizační struktury

(Výčet/grafické znázornění všech organizačních útvarů a všech fyzických osob a jejich funkcí vč. osoby se zvláštní odbornou způsobilostí – ZOZ podílejících se na předmětu činnosti, vč. místa výkonu činnosti - § 51 písm. d) vyhlášky)

Práva, povinnosti a vzájemné vztahy fyzických osob

(Uvést pro fyzické osoby dle 5, které plánují, řídí, provádějí a hodnotí předmět činnosti, ke každé osobě, které činnosti vykonává či za které odpovídá. - § 51 písm. e) vyhlášky.)

Fyzická účast osoby se ZOZ při měřeních

(Pro osobu se ZOZ přesně popsat, jak se fyzicky účastní při měřeních prováděných předkladatelem - § 25 odst. 1 písm. d) zákona, § 52 písm. h) vyhlášky)

Výčet činností

(Ke každé výše uvedené povolené činnosti uvést jednotlivé dílčí činnosti k ní náležící. Uvést i dílčí činnosti prováděné dodavatelským způsobem vč. popisu způsobu jejich zajištění - § 51 písm. a) vyhlášky; popis činností musí zahrnovat rozsah sledování, měření, hodnocení, ověřování a zaznamenávání veličin (tj. veličiny pro hodnocení ozáření z přírodního zdroje), a skutečností (tj. obsah protokolů, důležitých z hlediska RO) - § 25 odst. 2 písm. a) zákona, § 51 písm. j), § 21 odst. 1 písm. g) vyhlášky)

Dokumentace - PZRO

Stanovení radonového indexu pozemku pro účely podle § 98 odst.1 zákona

Používaná metodika: aktuální Doporučení SÚJB pro Stanovení radonového indexu přímým měřením

Např.:

- příjem zakázky (*popis např. způsobu příjmu zakázky, evidence zakázek, zjišťování informací od zákazníka - o pozemku, umístění budoucí stavby na něm, o měřené stavbě atd.*)
- příprava na měření (*popis např. přípravy pomůcek pro měření, přístrojů vč. kontroly pozadí komor, vyhledání geologických údajů o pozemku, příprava pracovní dokumentace atd.*)
- měření (*.....; uvést rovněž všechny případné odlišnosti od Doporučení SÚJB, používaný způsob stanovení plynopropustnosti,*)
- vyhodnocení měření (*.....*)
- zpracování protokolů s náležitostmi podle požadavků přílohy č. 19 bod 5.1.2. vyhlášky (*.....*)

Obdobně pokračovat i pro další činnosti uvedené v bodě 4., např.:

Měření a hodnocení ozáření z přírodních radionuklidů, včetně měření a hodnocení výskytu radonu a produktů přeměny radonu ve stavebních pro účely podle § 99 zákona

Používaná metodika: aktuální Doporučení SÚJB

-

Dokumentace - PZRO

Popis možných neshod, způsobu jejich zjišťování, řešení, uplatnění nápravných opatření a vyhodnocení jejich účinnosti

(uvést včetně termínů a osob zodpovědných za zjišťování a řešení neshod podle bodu 6.)

Dále popis zajištění, aby PZRO byl udržován v souladu s požadavky zákona, zásadami správné praxe a skutečným stavem povolené činnosti - § 24 odst. 4, § 25 odst. 1 písm. a) a b) zákon, § 51 písm. h) vyhlášky),

popis nápravy po účasti v porovnávacím měření § 24 odst. 1 písm. f) zákona, oznamování změn ve skutečnostech rozhodných pro vydání povolení - § 25 odst. 1 písm. a) zákona)

Popis způsobu předávání informací úřadu

(§ 51 písm. g) vyhlášky – týká se požadavku § 37 odst. 1 písm. b) a c) vyhlášky – předávání protokolů o měření ve stavbách, RIP a stanovování dávek na pracovištích a dále oznamování změn ve skutečnostech rozhodných pro vydání povolení podle § 25 odst. 1 písm. a) vyhlášky) a předkládání upraveného PZRO úřadu podle § 24 odst. 5 zákona.

Popis metrologického zajištění měření a měřidel

vč. způsobu zajištění regenerace elektretů. (Uvést seznam všech přístrojů vč. např. teploměrů – typ měřidla, počet kusů vč. příslušenství a měřené veličiny, která z nich jsou stanovena měřidla a jak jsou ověřována - viz zákon č. 505/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zda a jak je prováděna kalibrace neověřených měřidel, jak je s měřidly nakládáno, kde jsou uložena, opravována. Pro systém elektretové dozimetrie rovněž uvést údaje o nabíjení elektretů a nakládání s nimi vč. údajů o evidenci elektretů - § 25 odst. 1 písm. g) zákona, § 52 písm. h) vyhlášky).

Dokumentace - PZRO

Popis systému vzdělávání fyzických osob podílejících se na vykonávání povolené služby

(Uvést účast v porovnávacích měření pořádaných SÚJB (v případě porovnávacího měření OAR v půdním vzduchu doporučena četnost min. 1x za 5 let), na seminářích a školeních pořádaných SÚJB, na tzv. refreshing kurzech podle § 18 vyhlášky č. 409/2016 Sb., popsat, jak jsou interně vzdělávány fyzické osoby podílející se na vykonávání služby, kdo a jak a kdy školení provádí, v jakém rozsahu ... § 52 písm. h) vyhlášky)

Seznam dokumentace a záznamů vedených pro jednotlivé činnosti, popis způsobu řízení dokumentace, uchování dokumentace

(výčet vytvářených dokumentů – např.

- zakázky, pracovní dokumentace, odběrové listy, protokoly,*
- dokumentace o neshodách a jejich odstraňování,*
- o metrologickém zajištění služby – ověřovací listy, dokumentace o kalibraci, evidence elektretů a jejich nabíjení, etalonů, dodací listy k přístrojům a zařízením, návody na použití, záznamy o opravách,*
- povolení SÚJB, PZRO, oprávnění ZOZ,*
- doklady o vzdělávání, o účasti a výsledku porovnávacích měření,*
- právní předpisy, normy, metodiky, Doporučení SÚJB, doklady o účasti na porovnávacích měření)*
- Uvedené dokumenty jsou uchovány po dobu 10 let - § 37 odst. 4 vyhlášky, uvést kde..*

Dokumentace - PZRO

- *Dokumenty (uvést které) jsou archivovány jako dokumenty analogové (u protokolu o měření musí být v tomto případě archivován podepsaný stejnopis originálu – uvést) a/nebo jako dokumenty elektronické (v případě protokolu musí být tento opatřen elektronickým podpisem, ev. lze akceptovat scan analogového originálu – uvést - §25 odst. 1 písm. f) zákona, § 37 odst. 4 vyhlášky)*

Místo a datum

Podpis předkladatel

(podpis osoby oznamující změnu dokumentace, příp. žadatele o vydání povolení)